

16.01.2019

FM2019/112

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest FM 2020 pålægges at fremlægge en landsdækkende handlingsplan som skal sikre, at mennesker som er ramt af angst og depression kan få den rette hjælp.

(Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit).

Begrundelse:

Inuit Ataqatigiit finder det vigtigt, at den grønlandske befolkning er sund. Med det formål at give de svageste i samfundet bedre vilkår, kan vi ikke komme udenom at udarbejde en landsdækkende handlingsplan, som på sigt skal danne grundlaget for gode vilkår på krop og sjæl.

Fra Inuit Ataqatigiit vil vi gerne være med til at forbedre og sikre bedre vilkår inden for de sociale udfordringer vi har.

Ifølge undersøgelsen fra Videnscenter for Traumatologi, Syddansk Universitet fra 2012 blandt studerende på Den gymnasiale uddannelse i Nordgrønland, har 17% af dem Post traumatisk Stress symptomer.¹

Og undersøgelsen viste også, at ud af 269 unge havde de 86% mindst én voldsom oplevelse i bagagen. Det være sig selvmord i omgangskredsen eller seksuelt misbrug eller andre ting som har påvirket deres liv og psyke.

Hvis man som ung har oplevet stærke ting, kan man lettere komme til at lide af angst og depression.

Hvis man har en sund befolkning som mål, må man holde øje med hvordan det står til med den fysiske og psykiske sundhed. Fra Inuit Ataqatigiit anser vi det for vigtigt, at man via forbedringer af for sorgen inden for det sociale område må tage konkrete tiltag for at give mennesker med specielle behov og som har brug hjælp bedre vilkår.

Mennesker med lidelser som angst og depression har behov for hjælp og vejledning for at komme videre i livet.

¹ https://www.sdu.dk/-/media/files/om_sdu/institutter/psykologi/videnscenter+for+psykotraumatologi/publikationer/rapporter+og+arbejds+papirer/l%C3%A6gmandsrapport+ptsd+hos+gr%C3%B8nlandske+unge.pdf

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

I Danmark har man netop offentliggjort en handlingsplan for perioden 2018-2025 til hjælp for mennesker som lider af angst og depression, hvor planen er opdelt i seks dele med i alt 43 tiltag. I Danmark er det registreret, at 13% af befolkningen lider af angst og depression.²

Inuit Ataqatigiit vil gerne være med til at lette tilværelsen for de mennesker som har behov for hjælpen.

Idet vore omkostninger til mennesker med sygeorlov ligger på et højt niveau, mener vi at der er grundlag nok til at lave en landsdækkende handlingsplan – ved en ekstra indsats har man i Kommune Qeqertalik regnet ud, at man ville kunne spare 75 mio. kr. årligt.³ På landsplan kan der være tale om store besparelser – men hvis vi skal reducere på antallet af syge, er det bydende nødvendigt med udarbejdelse af en handlingsplan.

Mennesker som lider af angst og depression kan have svært ved at komme videre i livet og finde ud af hvor de skal henvende sig. Og disse mennesker er netop de, som får problemer med at blande sig med andre, og ikke ved hvor de kan hente hjælp.

Det sker at disse mennesker oplever utryghed, isolerer sig, ofte melder sig syge fra arbejdet, mister deres arbejde og oplever splittelse i familien m.m. Vort land er beliggende i det arktiske højt mod nord. Og under mørketiden hvor der er mørke i måneder, kan nogle have lettere ved at få angst og depression.

For at forebygge lidelser som angst og depression under mørketiden, må vi med en god landsdækkende planlægning arbejde med gode tiltag inden for socialforsorgen.

Man kan forvente, at man ved denne planlægning på sigt kan opnå store besparelser ved at forebygge at mennesker med angst og depression får problemer i deres liv, får et forbrug af alkohol og hash, og at man får minimeret trusler om selvmord og går ind med tidlige indsatser.

Alt for mange får store problemer i deres liv, fordi man ikke sætter ind på et tidligt tidspunkt. Derfor kan man ikke komme uden om en langsigtet indsats, så man forebygger diverse problemer for de angst- og depressionsramte.

Det sker, at mennesker med lidelser som angst og depression kan komme derud, hvor der er fare for deres liv. Inden for det sociale område har vi fra de offentlige pligt til at lave en landsdækkende handlingsplan for at sætte ind med tidlige indsatser og forebyggelse.

² http://www.stm.dk/multimedia/2018_Psykiatriplan.pdf

³ http://www.qeqertalik.gl/Nyheder/2019/01/Borgmesterip%20ukiumi%20nutaami%20oqalugiaataa?sc_lang=kl-GL

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Man kan ikke komme uden om et tværdepartementalt samarbejde for at lave en bedre indsats over for de angst- og depressionsramte personer.

Jeg vil opfordre, at man involverer sundhedsvæsen, socialvæsen, familiecentre, uddannelsessteder, kommunerne og andre relevante parter i udarbejdelsen af denne landsdækkende handlingsplan.

Vi må samarbejde, således at alle ressourcer som kan være med til at løfte vilkårene for disse personer kan være sammen om denne landsdækkende handlingsplan.

Ved at alle disse ressourcer er med, kan vi netop komme videre. Fra Inuit Ataqatigiit er vi parate til dette samarbejde og til at tage det næste skridt. Vilkårene for disse mennesker som lider af angst og depression må styrkes, og vi mener at dette kan sikres ved, at Departementerne, kommunerne og andre relevante parter samarbejder.

Med disse ord videregiver jeg dette forslag til Inatsisartut.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Dette er vurderet til at udgøre en AC-fuldmægtiges løn for et år, altså ca. 500.000 kr.

I Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.